

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.10.1990, sp. zn. 2 Tz 25/90, ECLI:CZ:NS:1990:2.TZ.25.1990.1

Číslo: 27/1991

Právní věta: K aplikaci ustanovení článku II odst. 4 zákona č. 175/1990 Sb. Jestliže byly trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., pro které byl pachatel odsouzen před účinností zák. č. 175/1990 Sb., spáchány za okolností, jež by umožňovaly jejich právní posouzení po 1. 7. 1990 jako jediného trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák. ve znění novely (např. spáchaného formou pokračování v trestném činu), je nutno při aplikaci čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. k této skutečnosti přihlížet. Zejména je třeba brát v úvahu, že škody způsobené uvedenými trestnými činy by se z hlediska právního posouzení podle nové právní úpravy sčítaly. Skutečnost, že pachatel byl před 1. 7. 1990 odsouzen jako zvlášť nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák. za čin, který po tomto datu mohl být posouzen jako trestný čin s přísnější trestní sazbou, než měl trestný čin, za nějž byl pachatel odsouzen, nebrání zkrácení na horní hranici základní trestní sazby podle čl. II odst. 4 poslední věta zák. č. 175/1990 Sb.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 18.10.1990

Spisová značka: 2 Tz 25/90

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Přejícná ustanovení, Recidiva zvlášť nebezpečná

Předpisy: 140/1961 Sb. § 41 odst. b
§ 132 odst. 1
§ 247 odst. 1 175/1990 Sb. čl. II odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 27

K aplikaci ustanovení článku II odst. 4 zákona č. 175/1990 Sb.

Jestliže byly trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., pro které byl pachatel odsouzen před účinností zák. č. 175/1990 Sb., spáchány za okolností, jež by umožňovaly jejich právní posouzení po 1. 7. 1990 jako jediného trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák. ve znění novely (např. spáchaného formou

pokračování v trestném činu), je nutno při aplikaci čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. k této skutečnosti přihlížet. Zejména je třeba brát v úvahu, že škody způsobené uvedenými trestnými činy by se z hlediska právního posouzení podle nové právní úpravy sčítaly.

Skutečnost, že pachatel byl před 1. 7. 1990 odsouzen jako zvláště nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák. za čin, který po tomto datu mohl být posouzen jako trestný čin s přísnější trestní sazbou, než měl trestný čin, za nějž byl pachatel odsouzen, nebrání zkrácení trestu na horní hranici základní trestní sazby podle čl. II odst. 4 poslední věta zák. č. 175/1990 Sb.

(Rozsudek Nejvyššího soudu v ČR z 18. 10. 1990 sp. zn. [2 Tz 25/90](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlivosti ČR, Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení okresního soudu v Českém Krumlově z 25. července 1990 sp. zn. 2 T 149/89 a podle čl. II odst. 4 č. 175/1990 Sb. zkrátil obviněnému trest odnětí svobody v trvání pěti a půl roku uložený mu rozsudkem okresního soudu v Českém Krumlově z 23. 8. 1989 sp. zn. 2 T 149/89 na trest odnětí svobody v trvání pěti let.

Z odůvodnění:

Obviněný F. K. byl rozsudkem okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 23. srpna 1989 sp. zn. 2 T 149/89 uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. dílem dokonáným, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 a § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., dále trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1, poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák., poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., a těchto trestných činů se dopustil jako zvláště nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák., dále byl uznán vinným trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák., trestným činem neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. dílem dokonáným, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1, § 209 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák.

Podle § 132 odst. 1, § 35 odst. 1 a § 42 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání pěti a půl let, jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do III. nápravně výchovné skupiny. Podle § 53 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest peněžité ve výši 5000,- Kčs, přičemž podle § 54 odst. 3 tr. zák. mu byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání tří měsíců. Rozsudek, kterým bylo rozhodnuto též o nárocích poškozených na náhradu způsobené škody, nabyl právní moci 6. září 1989.

Usnesením okresního soudu v Jičíně ze dne 7. ledna 1990 sp. zn. 7 Nt 5803/90 bylo rozhodnuto, že obviněný je účasten amnestie prezidenta republiky ze dne 1. ledna 1990 a podle čl. VI odst. 2 rozhodnutí prezidenta republiky o této amnestii mu byla prominuta část trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku. Také toto usnesení nabylo právní moci.

Okresní soud v Českém Krumlově usnesením ze dne 25. července 1990 sp. zn. 2 T 149/89 podle čl. II odst. 4 zákona č. 175/1990 Sb. zkrátil obviněnému úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody uložený shora uvedeným rozsudkem téhož soudu ze dne 23. 8. 1989 sp. zn. 2 T 149/89 z původních pěti a půl roku o dva a půl roku. Dále rozhodl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák., že obviněný trest namísto ve II. nápravně výchovné skupině vykoná ve II. nápravně výchovné skupině, a stanovil obviněnému konec trestu na den 1. 6. 1991. Toto usnesení nabylo právní moci dne 31. července 1990.

Z podnětu obviněného tentýž okresní soud dne 23. 8. 1990 vydal opravné usnesení a podle § 131 odst. 1 tr. ř. opravil výrok usnesení ze dne 25. 7. 1990 sp. zn. 2 T 149/89 na znění: Podle čl. II odst. 4

novely trestního zákona č. 175/1990 Sb. se úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání pěti a půl roku s výrokem ve III. NVS, uložen odsouzenému F. K: rozsudkem okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 23. 8. 1989 č. j. 2 T 149/89-167, zkracuje na trest odnětí svobody v trvání dvou let, tj. o dva a půl roku. Rovněž opravné usnesení nabylo právní moci.

Proti usnesení okresního soudu ze dne 25. 7. 1990, jímž byl zkrácen původně uložený trest odnětí svobody, podal ministr spravedlnosti České republiky v neprospěch obviněného ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona. V ní uvádí, že okresní soud při zkrácení trestu odnětí svobody nepostupoval správně, neboť, jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení, vzal v úvahu i skutečnost, že část trestu v trvání jednoho roku byla obviněnému prominuta již usnesením okresního soudu v Jičíně, který aplikoval rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 1. ledna 1990 o amnestii. Jestliže proto chtěl obviněnému zkrátit trest na celkovou dobu dvou roků. Soud však také pochybil při kvalifikaci majetkové trestné činnosti F. K., který odcizil věci v hodnotě 4968,40 Kčs, způsobil tedy škodu nikoli malou a jeho trestnou činnost bylo proto nutno posuzovat podle ust. § 247 odst. 3 tr. zák., nikoli podle 247 odst. 2 tr. zák., jak ji posuzoval okresní soud v napadeném usnesení. Zatímco podle § 247 odst. 2 tr. zák. je možno uložit trest odnětí svobody až na dvě léta, podle § 247 odst. 3 tr. zák. se trest odnětí svobody ukládá v sazbě od šesti měsíců do tří let. Ve stížnosti pro porušení zákona se proto dovozuje, že napadeným usnesením byl ve prospěch obviněného porušen zákon v ustanovení čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb., a navrhuje se, aby Nejvyšší soud České republiky toto porušení zákona vyslovil, aby napadené usnesení zrušil a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1, popř. podle § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, přezkoumal též správnost řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Trestná činnost obviněného podle zjištění okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 23. 8. 1989 sp. zn. 2 T 49/89 spočívala v tom, že období v rozsudku přesně specifikovaném ve dvou případech vnikl násilím do rekreační chalupy Václava Burdy v Horním Dvořišti, dále opět násilím vnikl do provozovny č. 630 SD Jednoty Kaplice v Horním Dvořišti a za použití násilí se vloupal i do bufetu TJ KIN v Českých Budějovicích. Celkem uvedenými útoky odcizil zboží a věci v hodnotě 4968,40 Kčs, poškodil zařízení rekreační chaty a zmíněných provozoven organizací. Dále se pokusil zmocnit se Traktoru Státního statku v Dolním Dvořišti, byl však vyrušen, bezprostředně nato se pokusil zmocnit se traktoru téže organizace v Horním Dvořišti, který se mu ale nepodařilo nastartovat, a teprve třetím traktorem odjel z Horního Dvořiště do Kaplice, okr. Český Krumlov. V době uvedené v rozsudku pak neplnil podmínky ochranného dohledu.

Dnem 1. 7. 1990 nabyla účinnosti novela trestního zákona č. 175/1990 Sb. V čl. II odst. 3, 4 cit. zák. je podrobně rozvedeno, jak postupovat při aplikaci novely na tresty odnětí svobody uložené před 1. 7. 1990 jednak za činy, které nejsou po účinnosti cit. zák. trestnými činy, jednak za činy nadále posuzované jako mírněji trestné.

Konkrétně podle čl. II odst. 4 cit. zák. trest odnětí svobody uložený před účinností zák. č. 175/1990 Sb. za čin, který bude nadále posuzován jako mírněji trestný, soud poměrně zkrátí; přitom přihlédne ke vzájemnému poměru trestní sazby stanovené na původní trestný čin nebo přečin a sazby stanovené na čin mírněji trestný. Podle stejných zásad postupuje, byl-li takový čin a sbíhající se jiný čin uložen úhrnný trest. Přesahuje-li trest odnětí svobody uložený zvláště nebezpečnému recidivistovi ve smyslu dosavadního § 41 písm. b) tr. zák. horní hranici základní trestní sazby, soud trest zkrátí na tuto hranici.

Okresní soud v napadeném usnesení vycházel z toho, že po účinnosti novely by nebylo možno uložit trest za přečin podle § 7 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb., neboť toto ustanovení bylo zrušené a další trestná činnost by při použití kvalifikace podle příslušných ustanovení trestního zákona platného po

1. 7. 1990 byla kvalifikována mírněji. Původně uložený trest odnětí svobody proto zkrátil. Postup okresního soudu je však vadný.

Okresní soud nepřehlédl, že obviněný si cizí věci přivlastňoval vloupáním, a správně vycházel z toho, že po zrušení trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. novelou trestního zákona by veškeré útoky spočívající v přivlastňování cizích věcí tvořily jeden pokračující trestný čin a bylo by jej nutno posuzovat jako trestný čin krádeže podle § 247 tr. zák. Přehlédl však, že obviněný celkem odcizil zboží a věci v hodnotě 4968,40 Kčs; způsobil tedy na cizím majetku škodu nikoli malou, kterou se v současné době rozumí škoda dosahující nejméně částky 4800,- Kčs.

Po účinnosti zákona č. 175/1990 Sb. by tedy skutek obviněného bylo nutno kvalifikovat jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3, 4 písm. c) tr. zák., nikoli tedy podle § 247 odst. 2 tr. zák., jak měl za to okresní soud, ale ani podle § 247 odst. 1, 3 tr. zák., jak se uvádí ve stížnosti pro porušení zákona, a úhrnný trest by soud musel ukládat v sazbě trestu odnětí svobody na dvě léta až osm let. Nebylo tedy možno posuzovat čin obviněného jako mírněji trestný ve smyslu ust. čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb., protože za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle dřívějšího ustanovení § 132 odst. 1 tr. zák., ta který byl obviněný odsouzen k úhrnnému trestu, bylo možno uložit trest odnětí svobody jen na šest měsíců až pět let.

Zkrácení trestu odnětí svobody, který byl F. K. uložen, bylo možné jen z důvodů uvedených v poslední větě čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. Obviněný byl odsouzen jako zvlášť nebezpečný recidivist podle § 41 písm. b) tr. zák.; trest odnětí svobody mu byl uložen ve výměře pěti a půl let, tedy ve výměře, která o šest měsíců přesahovala horní hranici základní trestní sazby ust. § 132 odst. 1 tr. zák. Zkrácení uloženého trestu bylo proto možné jen o těchto šest měsíců, tedy na pět let. Jestliže okresní soud v důsledku nesprávné aplikace čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. zkrátil obviněnému trest odnětí svobody o dva a půl roku, postupoval nesprávně a napadeným rozhodnutím ve prospěch obviněného porušil zákon v právě citovaném ustanovení zák. č. 175/1990 Sb.

Rozhodnutí podle čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. znamená pouze zkrácení trestu odnětí svobody, který byl uložen původním rozsudkem, ale samotný výrok o uložení trestu se tím neruší a nedochází k novému odsouzení, t. j. k novému uložení trestu. Z toho vyplývá, že rozhodnutí o použití čl. VI odst. 2 amnestie prezidenta republiky z 1. 1. 1990 není nijak dotčeno, zejména se neruší nebo nezaniká z důvodů, že by ztratilo svůj podklad ve výroku rozsudku, jímž byl trest uložen. Proto i tehdy, zkracuje-li soud trest odnětí svobody odsouzenému, jemuž byl podle čl. VI odst. 2 rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. 1. 1990 z uloženého trestu odnětí svobody prominut jeden rok, zkrátí původně uložený trest jen na výměru odpovídající hlediskům, která jsou ustanovena v čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. Rozhodnutí soudu podle čl. VI odst. 2 amnestie prezidenta republiky, jímž byl prominut jeden rok z původního trestu odnětí svobody, zůstává v takovém případě nedotčeno a znamená to, že odsouzený vykoná jen takovou část z uloženého trestu odnětí svobody, zkráceného podle čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb., která zbývá po odečtení jednoho roku.

Okresní soud proto v posuzovaném případě pochybil též tím, že po zkrácení trestu odnětí svobody F. K. vedle hledisek uvedených v čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. přihlížel též k usnesení okresního soudu v Jičíně, jímž bylo rozhodnuto o prominutí části trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku v důsledku aplikace čl. VI odst. 2 rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii ze dne 1. 1. 1990 a v důsledku toho též vadně zkrátil délku trestu odnětí svobody a stanovil jeho konec. Třeba dodat, že ve výroku usnesení, jímž se podle čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. zkracuje původně uložený trest odnětí svobody, je nesprávné uvádět konec výkonu takto zkráceného trestu. Soud po zkrácení trestu z hledisek uvedených v čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. musí usnesení oznámit příslušnému nápravně výchovnému ústavu a na něm již bude, aby správně určil dobu ukončení výkonu trestu odnětí svobody se zřetelem k tomuto usnesení i se zřetelem k usnesení, jímž byl prominut trest na

podkladě rozhodnutí o amnestii prezidenta republiky z 1. 1. 1990.

Z toho, že rozhodnutí podle čl. II odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb. znamená pouze zkrácení trestu odnětí svobody, ale samotný výrok o uložení trestu ani další výrok rozsudku se tím neruší a nedochází k novému odsouzení obviněného, rovněž vyplývá, že nesprávný je i výrok napadeného usnesení, pokud jím zároveň se zkrácením trestu rozhodnuto i o změně původně stanovené II. nápravně výchovné skupiny na skupinu druhou.